

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u sastavu: predsjednik Zlatko M. Knežević, potpredsjednici Mato Tadić i Mirsad Ćeman i sudije Valerija Galić, Miodrag Simović i Seada Palavrić, na sjednici održanoj 6. juna 2018. godine, u predmetu broj **AP 5375/17**, rješavajući apelacije **Hatide Klinić i drugih**, na osnovu člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 59. st. (1) i (2), člana 72. stav (5) i člana 74. Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 94/14), donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvajaju se apelacije koje su podnijeli **Hatida Klinić, Adnan Hadžimuratović, Olga Panić, Amra Šukalić, Melća Komarica, Hava Karaman i Senija Pulić-Ganić.**

Utvrđuje se povreda prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda zbog neizvršenja pravosnažnih presuda, odnosno neprovođenja rješenja o izvršenju **Općinskog suda u Sarajevu** br. 065-0-I-06-003093, 065-0-I-0600 3102, 065-0-I-06-002945, 065-0-I-06-003105, 065-0-I-06-003092 i 065-0-I-06-003098, te zbog dužine trajanja stečajnog postupka koji se vodi pred **Općinskim sudom u Sarajevu** u predmetu broj 09 65 St 020833 06 St.

Na osnovu člana 74. stav (1) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, nalaže se **Vladi Kantona Sarajevo** da apelantima **Hatidi Klinić, Adnanu Hadžimuratoviću, Olgi Panić, Amri Šukalić, Melći Komarica, Havi Karaman i Seniji Pulić-Ganić** isplati iznos od po 1.000,00 KM na ime naknade nematerijalne štete zbog povrede navedenih prava, i to u roku od tri mjeseca od

dostavljanja ove odluke, uz obavezu da nakon isteka ovog roka plati zakonsku zateznu kamatu na eventualno neisplaćeni iznos, ili dio iznosa naknade određene ovom odlukom.

Ova odluka dostavlja se **Vladi Kantona Sarajevo** kako bi izvršila svoje ustavne obaveze i osigurala poštovanje ljudskih prava tako što će u roku od tri mjeseca preduzeti adekvatne mjere s ciljem da apelanti/povjerioci koji posjeduju izvršne sudske odluke na teret budžetskih sredstava Kantona Sarajevo naplate svoja potraživanja u razumnom roku.

Nalaže se **Vladi Kantona Sarajevo** da, u skladu s članom 72. stav (5) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od šest mjeseci od dana dostavljanja ove odluke, obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o preduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Hatida Klinić, Adnan Hadžimuratović, Olga Panić, Amra Šukalić, Melća Komarica, Hava Karaman i Senija Pulić-Ganić (u daljnjem tekstu: apelanti), svi iz Sarajeva, koje zastupa Hajran Zeba, advokat iz Sarajeva, podnijeli su u periodu od 20. do 29. decembra 2017. godine apelacije Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zbog nemogućnosti realizacije svojih potraživanja iz radnog odnosa, dosuđenih pravosnažnim i izvršnim presudama Općinskog suda u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Općinski sud), odnosno zbog dužine trajanja izvršnih postupaka u kojima su donesena rješenja Općinskog suda o prekidu postupaka, te zbog dužine trajanja stečajnog postupka koji se vodi pred Općinskim sudom u predmetu broj 09 65 St 020833 06 St.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. S obzirom na to da je Ustavnom sudu dostavljeno sedam apelacija iz njegove nadležnosti o istom pitanju, Ustavni sud je odlučio da, shodno članu 32. stav (1) Pravila Ustavnog suda, spoji

predmete br. AP 5375/17, AP 5378/17, AP 5379/17, AP 5592/17, AP 5593/17, AP 5594/17 i AP 5595/17 u kojima će voditi jedan postupak i donijeti jednu odluku pod brojem **AP 5375/17**.

3. Na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, od Općinskog suda (u predmetu broj AP 5379/17), odnosno od Kantonalnog suda u Sarajevu (u daljnjem tekstu: Kantonalni sud), Kantonalnog tužilaštva Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Kantonalno tužilaštvo) i Vlade Kantona Sarajevo (u predmetu broj AP 5375/17) zatraženo je 5. januara 2018. godine, odnosno 15, 19. i 28. marta 2018. godine da dostave odgovore na apelaciju.

4. Općinski sud je dostavio odgovor na apelaciju 11. januara 2018. godine, Kantonalni sud 16. marta 2018. godine, Kantonalno tužilaštvo 27. marta 2018. godine, a Vlada Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: Vlada KS - Ministarstvo privrede) 24. aprila 2018. godine.

5. Budući da se predmetima br. AP 5378/17, AP 5592/17, AP 5593/17, AP 5594/17 i AP 5595/17 pokreće isto činjenično i pravno pitanje kao i u preostalim predmetima iz konkretne odluke, uzeti su u obzir odgovori iz predmeta br. AP 5375/17 i AP 5379/17 spojenih u ovu konkretnu odluku.

III. Činjenično stanje

6. Činjenice predmeta koje proizlaze iz navoda apelanata, navoda Općinskog suda i dokumenata predloženih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način:

7. Ugovorom o kupoprodaji državnog kapitala preduzeća „Zora“ d.d. sa p.o. Sarajevo (kasnije DD „Sarabon“ Tvornica čokolade i kandita Sarajevo) zaključenim 23. marta 2000. godine između Kantonalne agencije za privatizaciju Sarajevo i V.Č. izvršena je prodaja 45,90 % državnog kapitala.

8. Općinski sud je presudama br. PR-70/05 od 2. marta 2006. godine, PR-68/05 od 2. marta 2006. godine, PR-75/05 od 28. februara 2006. godine, PR-78/05 od 2. marta 2006. godine, PR-71/05 od 2. marta 2006. godine i PR-76/05 od 8. marta 2006. godine obavezao tuženog DD „Sarabon“ Tvornica čokolade i kandita Sarajevo da apellantima, kao svojim zaposlenicima, isplati potraživanja iz radnog odnosa, sve bliže precizirano u izreci presuda.

9. Na prijedloge apelanata, kao tražitelja izvršenja, od 5. juna 2006. godine, 24. maja 2006. godine i 27. juna 2006. godine, Općinski sud je 7. juna 2006. godine, 31. jula 2006. godine, 30. maja 2006. godine, 16. juna 2006. godine, 15. juna 2006. godine i 29. juna 2006. godine donio rješenja o izvršenju kojima je izvršeniku DD „Sarabon“ Tvornica čokolade i kandita Sarajevo naloženo ispunjenje novčanih potraživanja na osnovu spomenutih presuda.

10. Kantonalna agencija za privatizaciju Sarajevo (u daljnjem tekstu: Kantonalna agencija) je rješenjem od 12. jula 2006. godine poništila navedeni Ugovor o privatizaciji od 23. marta 2000. godine zbog neispunjenja preuzetih obaveza iz predmetnog ugovora.

11. Na osnovu Rješenja Općinskog suda broj 09 65 St 020833 06 St od 20. decembra 2006. godine, nad imovinom stečajnog dužnika DD „Sarabon“ Tvornica čokolade i kandita Sarajevo otvoren je stečajni postupak.

12. Rješenjima Općinskog suda br. 065-0-I-06-003093 od 12. marta 2007. godine, 065-0-I-0600 3102 od 4. januara 2007. godine, 065-0-I-06-002945 od 13. marta 2007. godine, 065-0-I-06-003105 od 2. augusta 2007. godine, 065-0-I-06-003092 od 13. marta 2007. godine i 065-0-I-06-003098 od 29. juna 2007. godine prekinut je postupak u predmetnim izvršnim stvarima zbog otvaranja stečajnog postupka na strani izvršenika.

13. Nakon toga apelanti su prijavili svoja potraživanja u stečajnom postupku, koja je Općinski sud ispitao i unio u Tabelu stečajnih povjeritelja DD „Sarabon“ Tvornica čokolade i kandita Sarajevo.

14. Kantonalni sud u Sarajevu je u krivičnom predmetu protiv osumnjičenih V.Č. i drugih, zbog osnovane sumnje da su počinili krivično djelo iz člana 383. stav 3. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, 7. februara 2011. godine donio naredbu broj 09 0 K 011588 11 Kpp kojom je zabranio korištenje, otuđenje i bilo kakvo dalje raspolaganje imovinom DD „Sarabon“ Tvornica čokolade i kandita Sarajevo u stečaju na nekretninama bliže preciziranim u dispozitivu naredbe do okončanja krivičnog postupka.

15. Prema stanju spisa, predmetni stečajni postupak još uvijek nije okončan.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacija

16. Apelanti smatraju da je, zbog neizvršenja pravosnažnih presuda, odnosno zbog dužine trajanja izvršnih postupaka i stečajnog postupka, došlo do povrede njihovog prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija), prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju i prava na djelotvoran pravni lijek iz člana 13. Evropske konvencije. Osim toga, apelanti, pozivajući se na stav Evropskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Evropski sud) iznesen u presudi od 27. juna 2017. godine u predmetu *Krndija i drugi protiv Srbije*, navode da je nakon rješenja Kantonalne

agencije od 12. jula 2006. godine kojim je poništen navedeni ugovor o privatizaciji od 23. marta 2000. godine Kanton Sarajevo preuzeo odgovornost za izvršenje predmetnih pravosnažnih presuda Općinskog suda, odnosno da je preuzeo odgovornost oko ispunjenja njihovih stečajnih potraživanja utvrđenih u Tabeli stečajnih povjeritelja DD „Sarabon“ Tvornica čokolade i kandita Sarajevo. Stoga, apelanti smatraju da Kanton Sarajevo ima pozitivnu obavezu da izvrši pravosnažne presude poštujući zahtjeve člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljnjem tekstu: Evropska konvencija), kao i pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, tako da navedene presude ne ostanu bez dještva na štetu apelanata. Također, apelanti su predložili da Ustavni sud usvoji njihove apelacije, utvrdi povredu navedenih prava, naloži Vladi KS da, u skladu sa svojom pozitivnom obavezom, u roku od tri mjeseca iz vlastitih sredstava isplati apellantima dosuđene iznose u sudskim presudama i dosudi im naknadu nematerijalne štete.

b) Odgovori na apelaciju

17. Općinski sud je naveo tok predmetnog stečajnog postupka navedenog u činjeničnom dijelu odluke, ističući da je istina da su apelanti prijavili svoja potraživanja u stečajnom postupku, koja je taj sud ispitaio i unio u tabelu stečajnih povjerilaca. Nadalje, Općinski sud je istakao da potraživanja apellantima nisu isplaćena pošto stečajni upravnik još nije unovčio imovinu stečajnog dužnika, a samim tim nije ni poznato kolika će biti ostvarena novčana stečajna masa iz koje bi se apelanti mogli namiriti u određenom procentu. Isto tako, Općinski sud je konstatirao da stečajni upravnik do sada nije unovčio imovinu stečajnog dužnika (radi se o nekretninama koje je potrebno unovčiti) iz razloga što je Kantonalni sud spomenutom naredbom od 7. februara 2011. godine zabranio korištenje, otuđenje i bilo kakvo dalje raspolaganje imovinom stečajnog dužnika koja je navedena u toj naredbi do okončanja krivičnog postupka. Budući da je navedena naredba i sada na snazi, Općinski sud je istakao da stečajni upravnik nije u mogućnosti da predmetne nekretnine unovči. Osim toga, Općinski sud je naveo da se u stečajnom postupku povjeritelji grupno namiruju u procentu koji ovisi o visini ostvarene stečajne mase, te da se u ovom trenutku ne može procijeniti da li će i u kojem procentu povjeritelji, pa i apelanti, biti namireni sa svojim potraživanjima i nakon što stečajni upravnik unovči imovinu koju trenutno nije u mogućnosti unovčiti. Najzad, Općinski sud je konstatirao da će u toku stečajnog postupka svakako na namirenje stečajnih povjeritelja utjecati i prava razlučnih povjeritelja (hipotekarni povjeritelji), koji na imovini stečajnog dužnika imaju različno pravo, a prema Zakonu o stečajnom postupku, oni se odvojeno namiruju od stečajnih povjeritelja.

18. Kantonalni sud je istakao da nakon izdavanja naredbe od 7. februara 2011. godine istražni postupak u predmetu broj 09 0 K 011588 11 KPP vodi Kantonalno tužilaštvo.

19. Kantonalno tužilaštvo je, pored ostalog, konstatiralo da je 23. aprila 2007. godine zaprimilo krivičnu prijavu protiv V.Č. i drugih zbog sumnje da su kao izvršitelji, saizvršitelji, pomagači i prikrivači počinili određena krivična djela bliže precizirana u odgovoru na apelaciju. Također, navedeno je da su 3. februara 2011. godine radnici povjeritelji preduzeća DD „Sarabon“ Tvornica čokolade i kandita Sarajevo proširili prijavu protiv još nekih fizičkih lica, sve bliže precizirano u odgovoru na apelaciju. Dalje, istaknuto je da je 4. februara 2011. godine donijeta naredba o provođenju istrage protiv V.Č. i B.Č., dok je 7. februara 2011. Kantonalni sud donio spomenutu naredbu. Nakon toga, navedeno je da je u konkretnom slučaju preduziman veliki broj radnji (tek od oktobra 2015. godine), te da je 27. marta 2017. godine upućeno izjašnjenje Kantonalnom sudu u kojem je istaknuto da Kantonalno tužilaštvo, zbog obimnosti i složenosti predmeta, i dalje ostaje kod prijedloga za određivanje mjere osiguranja od 7. februara 2011. godine. Najzad, navedeno je da je 21. decembra 2017. godine donijeta naredba o proširenju istrage.

20. Vlada KS - Ministarstvo privrede je, između ostalog, navela da otvaranjem stečajnog postupka prestaju upravljačke ingerencije dioničara ili njihovih zakonskih zastupnika i prelaze na stečajnog upravnika, te da je stečajni upravnik odgovoran za svoj rad stečajnom sudiji. Dalje, konstatirano je da Kanton Sarajevo nije postavio stečajnog upravnika, pa prema tome ne može biti ni odgovoran za njegov rad koji je uzrokovao dužinu vođenja stečajnog postupka, jer on izvještaje podnosi stečajnom sudiji, a ne Kantonu Sarajevo. Također, Ministarstvo privrede je istaklo da, što se tiče potraživanja iz radnog odnosa na ime stečajnih potraživanja, ta potraživanja ulaze u stečajnu masu i isplaćuju se po isplatnom redu propisanom Zakonom o stečajnom postupku. U vezi s tim, ocijenjeno je da, ukoliko nema stečajne mase, to nije problem Kantona Sarajevo, kao i da Ministarstvu privrede nije poznato kako je stečajni upravnik upravljao dobijenim finansijskim sredstvima, niti kako je planirao finansijske troškove. Isto tako, istaknuto je da otvaranjem stečajnog postupka zaposlenicima prestaje radni odnos u skladu sa članom 24. Zakona o stečajnom postupku, te se apelanti pogrešno pozivaju na stav Evropskog suda iznesen u presudi od 27. juna 2017. godine u predmetu *Krndija i drugi protiv Srbije*. Zatim, Ministarstvo privrede je ukazalo da raspolaže određenim podacima u vezi sa uvezivanjem radnog staža za zaposlenike koji su ostvarili pravo na penzioniranje. Naime, konstatirano je da je prilikom otvaranja stečajnog postupka evidentirano 130 zaposlenika kojima nije uvezan radni staž, te da je od toga za 86 radnika uplaćeno 560.169,56 KM budžetskih sredstava za uvezivanje radnog staža putem Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo. Također, Ministarstvo privrede je napomenulo i da se vodi krivični postupak

protiv kupca državnog kapitala V.Č., te da je i ta činjenica smetnja za brže vođenje stečajnog postupka i razlog za njegovo odugovlačenje, a što je u nadležnosti Kantonalnog tužilaštva. Na kraju, Ministarstvo privrede je navelo da za sve navedeno nije odgovoran Kanton Sarajevo, jer Kanton Sarajevo ne provodi postupak privatizacije preduzeća, ne provodi stečajni postupak, ne izvršava sudske presude po osnovu potraživanja iz radnog odnosa zbog otvaranja stečajnog postupka, a koja su prijavljena u stečajnu masu, ne odgovara za rad stečajnog upravnika, niti može da utječe na dužinu trajanja stečajnog postupka.

V. Relevantni propisi

21. U **Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine** („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ br. 1/94, 13/97, 16/02, 22/02, 52/02, 60/02, ispravka, 18/03, 63/03, 9/04, 20/04, 33/04, 71/05, 72/05, 32/07 i 88/08, za potrebe ove odluke korištena je neslužbena prečišćena verzija objavljena na www.ustavnisudfbih.ba), relevantne odredbe glase:

V. Kantonalne vlasti

Član 9.

Vlada kantona nadležna je za:

a) provođenje kantonalne politike i izvršavanje kantonalnih zakona, izvršavanje odluka svakog kantonalnog ili federalnog suda i vršenje svake druge nadležnosti povjerene kantonu od federalne vlasti;

[...]

22. U **Ustavu Kantona Sarajevo** („Službene novine Kantona Sarajevo“ br. 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04, 31/04, 6/13 i 31/17) relevantne odredbe glase:

II - ZAŠTITA LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA

Član 7.

Utvrđivanje ljudskih prava i sloboda

Na području Kantona obezbjeđuje se puna zaštita ljudskih prava i sloboda utvrđenih Ustavom Bosne i Hercegovine i Ustavom Federacije, kao i u instrumentima datim u Aneksu Ustava Federacije.

[...]

IV - STRUKTURA VLASTI

*B) IZVRŠNA VLAST**Član 28.**Nadležnosti Vlade*

Vlada je nadležna za:

[...]

b) izvršavanje odluka svakog kantonalnog ili federalnog suda i vršenje svake druge nadležnosti povjerene Kantonu od federalne vlasti.

[...]

23. **Zakon o stečajnom postupku** („Službene novine FBiH“ br. 29/03, 33/04 i 47/06) u relevantnom dijelu glasi:

*Član 2.**Ciljevi stečajnog postupka*

(1) Stečajni postupak provodi se radi grupnog namirenja povjerilaca stečajnog dužnika unovčenjem njegove imovine i podjelom prikupljenih sredstava povjeriocima.

*Član 8.**Shodna primjena odredbi Zakona o parničnom postupku*

U stečajnom postupku na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Zakona o parničnom postupku ako ovim ili drugim zakonom nije drugačije određeno.

*Član 9. stav 1.**Načela postupka*

(1) Stečajni postupak je hitan.

*Član 22.**Stečajni sudija*

(1) Stečajni sudija vodi i upravlja stečajnim postupkom od podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka do završetka stečajnog postupka.

(2) Stečajni sudija pri tom vrši prava i obaveze u skladu sa odredbama ovog zakona.

(3) Stečajni sudija imenuje vještaka u stečajnom postupku, privremenog stečajnog upravnika, članove privremenog odbora povjericilaca i stečajnog upravnika i vrši pravni nadzor nad radom privremenog stečajnog upravnika i stečajnog upravnika, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 55. stav 1.

Preuzimanje sporova

(1) Otvaranjem stečajnog postupka prekidaju se sudski postupci i postupci pred arbitražama ukoliko se odnose na stečajnu masu. Prekid traje do zaključenja stečajnog postupka ukoliko se pravni spor prije toga ne nastavi u skladu sa odredbama ovog člana.

Član 56.

Potraživanja stečajnih povjericilaca

Stečajni povjericiloci mogu svoja potraživanja prema stečajnom dužniku ostvarivati samo u stečajnom postupku.

24. U **Zakonu o parničnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine** („Službene novine FBiH“ br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15) relevantne odredbe glase:

Član 10.

(1) Stranka ima pravo da sud odluči o njenim zahtjevima i prijedlozima u razumnom roku.

(2) Sud je dužan da provede postupak bez odugovlačenja i sa što manje troškova, te da onemogući svaku zloupotrebu prava koja strankama pripadaju u postupku.

25. U **Zakonu o privatizaciji preduzeća** („Službene novine FBiH“ br. 27/97, 8/99, 32/00, 45/00, 54/00, 61/01, 27/02, 33/02, 28/04, 44/04, 42/06 i 4/09) relevantne odredbe glase:

Član 31.

Neprivatiziranim kapitalom i imovinom preduzeća po izvršenju programa privatizacije i početnog bilansa stanja upravlja i raspolaze vlada nadležna za upravljanje državnim kapitalom u tom preduzeću.

Upise u registrima društava neprivatiziranih dionica ili udjela u državnom vlasništvu, izvršene u korist bilo kojeg drugog državnog organa ili organizacije,

nadležna institucija koja vodi registar društva će po službenoj dužnosti brisati i izvršiti upis prema odredbi stava 1. ovog člana.

Član 33.

Novčana sredstva ostvarena izdavanjem novih dionica ili sticanjem novih udjela radi pribavljanja dodatnog kapitala (dokapitalizacije) pripadaju preduzeću.

Novčana sredstva ostvarena prodajom preduzeća iz nadležnosti Agencije za privatizaciju i kantonalnih agencija sa izuzetkom dijela sredstava namijenjenih za finansiranje Agencije Federacije i kantonalnih agencija na koja su saglasnost dale nadležne vlade (Vlada Federacije, vlada kantona), prebacuju se na poseban fond Razvojne banke federacije Bosne i Hercegovine, kojim upravlja Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, a za novčana sredstva ostvarena u procesu privatizacije iz nadležnosti kantonalnih agencija sredstvima sa posebnog fonda upravlja vlada kantona u kojem je ostvaren konkretni prihod.

Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine utvrdit će namjenu korišćenja sredstava iz stava 2. ovog člana, s tim da se 20% ostvarenih sredstava koristi za sanaciju i osiguranje osnovnog kapitala u fondu penzionog i invalidskog osiguranja.

Novčana sredstva iz stava 2. ovog člana, a u visini do 15% , mogu se koristiti za socijalno zbrinjavanje zaposlenika koji su ostali bez radnog angažmana.

VI. Dopustivost

26. U skladu sa članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

27. U skladu sa članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njom pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako se podnese u roku od 60 dana od dana kada je podnosilac apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku koji je koristio.

28. Ustavni sud naglašava da, u skladu sa članom 18. stav (2) Pravila Ustavnog suda, može izuzetno razmatrati apelaciju i kada nema odluke nadležnog suda ukoliko apelacija ukazuje na ozbiljna kršenja prava i osnovnih sloboda koje štiti Ustav Bosne i Hercegovine ili međunarodni dokumenti koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini. Stoga su apelacije koje su podnesene u

odnosu na nemogućnost realizacije potraživanja utvrđenih pravosnažnim sudskim odlukama, odnosno dužinu trajanja izvršnih postupaka koji su prekinuti, te dužinu stečajnog postupka koji je u toku dopustive po članu 18. stav (2) Pravila Ustavnog suda.

29. Konačno, apelacije ispunjavaju i uvjete iz člana 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg apelacije nisu dopustive, niti su očigledno (*prima facie*) neosnovane.

30. Imajući u vidu odredbe člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 18. st. (2), (3) i (4) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud zaključuje da predmetne apelacije ispunjavaju uvjete u pogledu dopustivosti u odnosu na pravo na donošenje odluke u razumnom roku iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

VII. Meritum

31. Apelanti smatraju da je, zbog neizvršenja pravosnažnih presuda, odnosno zbog dužine trajanja izvršnih postupaka pred Općinskim sudom i dužine trajanja predmetnog stečajnog postupka, došlo do povrede njihovog prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. Evropske konvencije, prava na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju i prava na djelotvoran pravni lijek iz člana 13. Evropske konvencije.

Pravo na pravično suđenje

32. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom.

33. Član 6. stav 1. Evropske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obaveza ili krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom ustanovljenim zakonom. [...]

Pravo na imovinu

34. Član II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

k) Pravo na imovinu.

35. Član 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju glasi:

Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primjenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulirala korištenje imovine u skladu s općim interesom, ili da bi osigurala plaćanje poreza ili drugih doprinosa ili kazni.

36. U odnosu na apelacione navode, Ustavni sud podsjeća na praksu Evropskog suda, koju Ustavni sud podržava i slijedi, da se izvršenje sudske odluke mora smatrati sastavnim dijelom „suđenja“ u smislu člana 6. stav 1. Evropske konvencije (*Hornsby protiv Grčke*, 19. mart 1997. godine, stav 40, Izvještaji o presudama i odlukama 1997-II). Prema navedenoj praksi, izgrađen je stav da, iako se kašnjenje u izvršavanju presude može opravdati posebnim okolnostima, ono ne smije biti takvo da ugrozi suštinu prava koje se štiti prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije (vidjeti *Budrov protiv Rusije*, broj 59498/00, stav 35, ECHR 2002-III, i *Teteriny protiv Rusije* broj 11931/03, stav 41, 30. jun 2005. godine). Također je u odnosu na apelacione navode relevantan stav po kojem bez obzira na to da li je dužnik privatno lice ili lice pod upravom države, na državi je da preduzme sve neophodne korake da izvrši pravosnažnu sudsku presudu i da time osigura djelotvorno učešće svog cijelog aparata (vidjeti, *mutatis mutandis*, *Pini i drugi protiv Rumunije*, broj 78028/01 i 78030/01 st. 174-189, ECHR-V, *Hornsby*, citirana u gornjem tekstu, stav 41, i *Kačapor i drugi protiv Srbije*, broj 2269/06, stav 108, 15. januar 2008.).

37. S tim u vezi, u kontekstu stečajnog postupka, period neizvršenja sudske odluke ne bi trebalo ograničiti samo na fazu izvršnog postupka već on treba da obuhvati i kasniji stečajni postupak protiv izvršenika (vidjeti, između ostalog *Kačapor i dr. protiv Srbije*, citirana u gornjem tekstu, stav 115). U slučaju izvršenja pravosnažne sudske odluke protiv privatnog lica, prema općem stavu, država nije neposredno odgovorna za dugove privatnih lica. Njene obaveze prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije ograničene su na osiguranje neophodne pomoći povjeriocu u izvršenju odluka suda, naprimjer, putem izvršnog ili stečajnog postupka (vidjeti, *mutatis mutandis*, *Kotov protiv Rusije*, broj 54522/00, stav 90, 3. april 2012. godine, i *Jovičić i dr. protiv Srbije*, predstavke br.

37270/11, 37278/11, 47705/11, 47712/11, 47725/11, 56203/11, 56238/11 i 75689/11, presuda od 13. januara 2015. godine, st. 33-36).

38. Kada organi imaju obavezu da postupaju da bi izvršili pravosnažnu sudsku odluku, a to ne učine, njihovo nepostupanje može u određenim okolnostima uključiti odgovornost države prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije (vidjeti, *Scollo protiv Italije*, presuda od 28. septembra 1995. godine, Serija A broj 315-C, stav 44, i *Fuklev protiv Ukrajine*, broj 71186/01, stav 84, 7. jun 2005. godine). Zadatak Evropskog suda, odnosno Ustavnog suda u takvim slučajevima je da razmatra da li su mjere koje su organi primijenili bile odgovarajuće i dovoljne i da li su postupali marljivo kako bi pomogli povjeriocu u izvršenju presude (vidjeti, *Focias protiv Rumunije*, broj 2577/02, stav 70, 3. februar 2005. godine).

39. Kada je riječ o izvršenju pravosnažnih sudskih odluka donesenih protiv države ili lica koja ne uživaju „dovoljnu i poslovnu nezavisnost od države“, država nema mogućnost da citira ili nedostatak vlastitih sredstava ili neimaštinu dužnika kao izgovor za neizvršenje tih odluka (vidjeti, *Kačapor i dr. protiv Srbije*, citirana u gornjem tekstu, stav 114). Štaviše, prema praksi Evropskog suda, činjenica da je država prodala veliki dio svog udjela u preduzeću koji je dugovala privatnom licu ne bi mogla da državu oslobodi obaveze da izmiri dug prema presudi koji je nastao prije prodaje udjela. Ako država takvu obavezu prenese na novog vlasnika, država mora osigurati da novi vlasnik ispunjava zahtjeve koji se podrazumijevaju prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije da pravosnažna obavezujuća presuda ne ostane neizvršena na štetu stranke (vidjeti, *Solovyev protiv Ukrajine*, broj 4878/04, stav 21, 14. decembar 2006. godine). Drugim riječima, država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom čak i nakon njihove privatizacije, pod uvjetom da je sudska odluka koja je u pitanju postala pravosnažna kad je preduzeće radilo kao lice pod upravom države (vidjeti, *Marinković protiv Srbije*, broj 5353/11, presuda 22. oktobar 2013. godine, stav 39). Država je neposredno odgovorna za dugove preduzeća pod državnom upravom čak i kad je preduzeće radilo kao privatno lice kad je neizvršena sudska odluka postala pravosnažna, ako je privatizacija koja je u pitanju kasnije poništena (*ibid*).

40. Ustavni sud, u vezi sa apelacionim navodima, pored navedene prakse Evropskog suda koju podržava, ukazuje i na vlastitu praksu po kojoj se garancije člana 6. stav 1. Evropske konvencije primjenjuju ne samo na izvršni postupak, kao sastavni dio suđenja, nego i na stečajni postupak (vidi, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti broj AP 2511/09 od 6. decembra 2012. godine i Odluka o dopustivosti broj AP 3145/09 od 20. decembra 2012. godine, te Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP 351/16 od 11. maja 2018. godine, dostupne na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba).

41. Također, Ustavni sud ukazuje da su prema članu I/2. Ustava Bosne i Hercegovine, te prema članu 1. Evropske konvencije svi nivoi vlasti u Bosni i Hercegovini dužni osigurati poštivanje individualnih ljudskih prava u koja spada i pravo na izvršenje izvršne sudske odluke prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije, uključujući i pravo na imovinu iz člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, s obzirom na to da su sudskim odlukama apelantima dosuđena novčana potraživanja.

42. Dovodeći navedene stavove i principe u vezu sa okolnostima konkretnog slučaja, Ustavni sud zapaža da su apelanti, na osnovu pravosnažnih i izvršnih sudskih odluka koje su izdjecstvovali nakon okončanja radnih sporova koje su vodili protiv poslodavca (sada izvršenika - stečajnog dužnika), u junu 2006. godine pokrenuli izvršne postupke koji su nakon otvaranja stečajnog postupka nad imovinom izvršenika - stečajnog dužnika (20. decembra 2006. godine) prekinuti. Nakon toga apelanti su prijavili svoja potraživanja stečajnom sudu, ali predmetni stečajni postupak još uvijek nije okončan, tj. apelanti još uvijek nisu naplatili svoja potraživanja od stečajnog dužnika. Dakle, relevantni period koji Ustavni sud treba uzeti pri razmatranju dužine predmetnih izvršnih postupaka i stečajnog postupka jeste 12 godina.

43. Nakon detaljne analize apelacija koje su predmet razmatranja u ovoj odluci, Ustavni sud zapaža da se u postupcima na čiju se dužinu apelanti žale radi o složenim pitanjima, budući da su u pitanju izvršni postupci u kojima veliki broj tražitelja izvršenja od izvršenika potražuje velike sume novca, pri čemu je izvršenje određeno na novčanim sredstvima izvršenika. Dalje, evidentno je da je nad izvršenikom otvoren stečajni postupak zbog čega su po sili zakona izvršni postupci prekinuti. Kod predmetnog stečajnog postupka također se radi o većem brojem povjerilaca u kojem stečajni upravnik još uvijek nije uspio unovčiti imovinu stečajnog dužnika zbog toga što postoje objektivne okolnosti koje predmetni postupak čine složenim i sprečavaju unovčavanje stečajne mase (spomenuta naredba Kantonalnog suda). S druge strane, predmetni postupci su od većeg značaja za apelante koji nastoje ostvariti svoja potraživanja iz radnog odnosa, pri čemu apelanti svojim ponašanjem nisu doprinijeli ukupnoj dužini postupaka koji su u pitanju.

44. Pri tome Ustavni sud zapaža da je Općinski sud u predmetnim izvršnim postupcima nakon podnošenja prijedloga za izvršenje u veoma kratkim rokovima donosio rješenja o izvršenju. Međutim, nakon što je Općinski sud pokazao prvobitnu ažurnost Ustavni sud u nastavku izvršnih postupaka primjećuje određene periode neaktivnosti suda koji u konačnici prekida izvršne postupke po sili zakona zbog nastupanja pravnih posljedica otvaranja stečajnog postupka nad izvršenikom. Općinski sud u svom odgovoru nije ponudio obrazloženje trajanja ovih postupaka.

45. Općinski sud je kao opravdanje za dužinu trajanja stečajnog postupka naveo okolnost da je Kantonalni sud svojom naredbom od 7. februara 2011. godine zabranio korištenje, otuđenje i bilo kakvo dalje raspolaganje imovinom stečajnog dužnika koja je navedena u toj naredbi do okončanja krivičnog postupka, što je, i po mišljenju Ustavnog suda, objektivno utjecalo na dužinu trajanja predmetnog postupka. Naime, Ustavni sud konstatira da je od donošenja navedene naredbe Kantonalnog suda, pa do donošenja konkretne odluke protekao period od sedam godina i četiri mjeseca u kojem je stečajni upravnik onemogućen da unovči imovinu stečajnog dužnika, a sve zbog toga što je navedena naredba Kantonalnog suda još uvijek na snazi. Iako Ustavni sud ne ocjenjuje složenost i dužinu krivičnog postupka pred Kantonalnim sudom, ipak, primjećuje da su u izuzetno dugom vremenskom periodu od sedam godina i četiri mjeseca kako apelanti, tako i ostali bivši zaposlenici tuženog, kao stečajni povjerioci, koji su podnijeli veliki broj identičnih apelacija Ustavnom sudu, spriječeni da se namire sa svojim potraživanjima iz radnog odnosa zbog nemogućnosti stečajnog upravnika da unovči imovinu stečajnog dužnika. Ova okolnost postavlja pitanje proporcionalnosti između nespornog interesa stečajnih povjerilaca, bivših radnika stečajnog dužnika, da se namire iz stečajne mase i javnog interesa da se otkriju i krivično gone eventualni počinioci krivičnih djela. Naime, upitno je da li je mjera koja je preduzeta, a to je zabrana korištenja, otuđenja i bilo kakvog daljeg raspolaganja imovinom stečajnog dužnika do okončanja krivičnog postupka, koja traje više od sedam godina i neizvjesno je kad će biti stavljena van snage, zaista neophodna u demokratskom društvu i proporcionalna interesima apelanata i ostalih stečajnih povjerilaca.

46. Iz navoda apelacija i odgovora Vlade KS proizlazi da je Kantonalna agencija rješenjem od 12. jula 2006. godine poništila navedeni Ugovor o privatizaciji od 23. marta 2000. godine zbog neispunjenja obaveza iz predmetnog ugovora. Također, Vlada KS je preduzela određene aktivnosti kao organ javne vlasti tako što je iz svojih budžetskih sredstava omogućila rješavanje radnopravnog statusa zaposlenika stečajnog dužnika (uplatom doprinosa i omogućavanjem odlaska u penziju radnika stečajnog dužnika koji su ispunili uvjete). Osim toga, iz navoda apelacija proizlazi da je nakon poništenja spomenutog Ugovora o privatizaciji Kanton Sarajevo preuzeo odgovornost za izvršenje pravosnažnih presuda Općinskog suda. Međutim, Vlada KS u odgovoru na apelaciju ističe da Kanton Sarajevo ne provodi postupak privatizacije preduzeća, ne provodi stečajni postupak, ne izvršava sudske presude po osnovu potraživanja iz radnog odnosa zbog otvaranja stečajnog postupka, a koja su prijavljena u stečajnu masu, ne odgovara za rad stečajnog upravnika, niti može da utječe na dužinu trajanja stečajnog postupka.

47. Shodno navedenom, dovodeći okolnosti konkretnog slučaja u vezu sa praksom i standardima Evropskog suda, Ustavni sud primjećuje da apelanti niz godina nisu u mogućnosti da realiziraju svoja potraživanja iz radnog odnosa koja su utvrđena pravosnažnim i izvršnim presudama u postupcima izvršnom i stečajnom koji su po domaćem zakonu hitni i od velikog značaja za apelante. S tim u vezi, Ustavni sud podsjeća da je navedeno pitanje razmatrao u svojoj Odluci broj AP 351/16 od 11. maja 2018. godine (vidi, Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP 351/16 od 11. maja 2018. godine, tačka 66, dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba). U toj odluci, između ostalog, Ustavni sud je naveo da „Evropski sud je u više svojih odluka, u sličnim situacijama kao u predmetnim apelacijama, utvrdio povredu člana 6. stav 1. Evropske konvencije (vidi, npr. odluke Evropskog suda, *R. Kačapor i druge podnositeljke predstavki protiv Srbije* (br. 2269/06, 3041/06, 3042/06, 3043/06, 3045/06 i 3046/06, 15. januar 2008. godine), *Marinković protiv Srbije*, broj 5353/11, 22. oktobar 2013. godine) zbog činjenice da javne vlasti nisu ispunile svoju pozitivnu obavezu i preduzele neophodne mjere kako bi se izvršile pravosnažne presude podnosioca predstavki. Ustavni sud zapaža, imajući u vidu standarde Evropskog suda, da javna vlast ima pozitivnu obavezu da omogući efikasno i djelotvorno izvršenje sudskih presuda bez obzira da li je izvršenik pod upravom državne vlasti ili privatno lice, ali pri tome u slučaju da je izvršenik pod upravom države, javna vlast je direktno odgovorna za dugovanja preduzeća kojim upravlja. U odnosu na ovo pitanje Ustavni sud zapaža da poništenjem Ugovora o privatizaciji stečajni dužnik spada u kategoriju subjekata za čije je obaveze javna vlast direktno odgovorna, jer se u navedenim okolnostima može zaključiti da je stečajni dužnik subjekt koji ne uživa „dovoljnu institucionalnu i poslovnu nezavisnost od države“. Kada je riječ o izvršenju pravosnažnih sudskih odluka donesenih protiv države ili subjekata koji ne uživaju „dovoljnu institucionalnu i poslovnu nezavisnost od države“, nedostatak vlastitih sredstava ili neimaštinu dužnika država ne može navoditi kao opravdanje za neizvršenje tih odluka (vidjeti, uz odgovarajuće izmjene, *Kačapor i dr. protiv Srbije*, citirana u gornjem tekstu, stav 114). Drugim riječima, u takvim slučajevima država je direktno odgovorna za dugovanja preduzeća kojim upravlja, bez obzira na činjenicu da li je preduzeće koje je u pitanju u nekom trenutku poslovalo kao privatno preduzeće (vidjeti, *Anđelić i drugi podnosioci predstavki protiv Srbije* [Komitet], br. 57611/10 i 166 drugih predstavki, stav 32, 28. maj 2013. godine). Štaviše, „činjenica da je država prodala veliki dio svog udjela u preduzeću“ privatnom licu ne može osloboditi državu od obaveze da postupi po presudi koja je nastala prije prodaje akcija. Ako takvu obavezu prenese na novog vlasnika akcija...,“država mora osigurati da će novi vlasnik poštovati zahtjeve, sadržane u članu 6. stav 1. Konvencije i članu 1. Protokola broj 1, da pravosnažna obavezujuća sudska odluka ne ostane

bez djeljstva na štetu stranke (videti, *Solovyev protiv Ukrajine*, broj 4878/04, stav 21, 14. decembar 2006. godine).“

48. U konkretnom slučaju Ustavni sud primjećuje da je Kantonalna agencija poništila privatizaciju 45,90 % državnog kapitala zbog neispunjenja preuzetih obaveza. Osim toga, Ustavni sud zapaža da je Vlada KS, kao organ javne vlasti, preduzela niz radnji i mjera radi ispunjenja svoje pozitivne obaveze prema stečajnom dužniku kao subjektu koji ne uživa „dovoljnu institucionalnu i poslovnu nezavisnost od države“ (uplatom doprinosa i omogućavanjem odlaska u penziju radnika stečajnog dužnika koji su ispunili uvjete). Međutim, s obzirom na to da je poništenjem Ugovora o privatizaciji vraćen državni kapital u vlasništvo Vladi KS, postoji i pozitivna obaveza Vlade KS (kao nadležnog organa javne vlasti) prema apelantima kao povjeriteljima, prema relevantnoj praksi Evropskog suda i Ustavnog suda, da omogući da ostvare svoja potraživanja iz pravosnažnih odluka koja su prijavili u predmetnom stečajnom postupku koji još uvijek nije okončan.

49. Imajući u vidu sve navedeno, uprkos posebnim okolnostima navedenim u odgovoru Općinskog suda zbog kojih nije okončan predmetni stečajni postupak, koje, i po mišljenju Ustavnog suda, objektivno utječu na dužinu trajanja predmetnog postupka, Ustavni sud smatra da, u svjetlu pozitivne obaveze javne vlasti da preduzima efektivne mjere radi izvršenja pravosnažnih presuda (utvrđene u citiranim presudama Evropskog suda i odluci Ustavnog suda), u okolnostima konkretnog slučaja u kojima imaoci pravosnažnih sudskih odluka niz godina nisu u mogućnosti da realiziraju svoja potraživanja iz radnog odnosa, mjere koje preduzima javna vlast radi okončanja navedenih postupaka i omogućavanja isplate navedenih potraživanja nisu bile dovoljne i djelotvorne, zbog čega postoji povreda prava apelanata na izvršenje pravosnažnih sudskih odluka u razumnom roku. Shodno tome, Ustavni sud zaključuje da je u konkretnom slučaju došlo do povrede prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije u odnosu na pravo na izvršenje pravosnažnih sudskih odluka.

50. Imajući u vidu navedeno, Ustavni sud zapaža da je u konkretnom slučaju nesporno da je došlo i do miješanja u pravo apelanata na imovinu, jer se radi o potraživanjima priznatim izvršnim odlukama. Pri tome Ustavni sud smatra da je predmetno miješanje neproporcionalno, imajući u vidu da se te odluke ne izvršavaju već niz godina, te naročito činjenicu da se radi o potraživanjima iz radnog odnosa. Naime, u konkretnom slučaju pokretanjem predmetnog stečajnog postupka prekinuti su izvršni postupci koje su pokrenuli apelanti na osnovu izvršnih odluka. S obzirom na to da predmetni stečajni postupak zbog svoje složenosti i objektivnih okolnosti ni nakon 11 godina i pet mjeseci nije okončan, proizlazi da je na taj način došlo do miješanja u imovinu apelanata zbog nemogućnosti da od stečajnog dužnika naplate svoja potraživanja niz godina. Shodno tome, Ustavni

sud smatra da je u konkretnom slučaju došlo i do povrede prava apelanata na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

51. Imajući u vidu navedeno, te slijedeći praksu Evropskog suda i svoju praksu, Ustavni sud u konkretnom slučaju zaključuje da su u predmetnim slučajevima, zbog nemogućnosti apelanata da realiziraju izvršenje pravomoćnih sudskih odluka donesenih u njihovu korist, povrijeđena prava apelanata na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije, kao i pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

52. Imajući u vidu da iz činjenica konkretnog predmeta proizlazi da je stečajni dužnik, u smislu relevantne prakse Evropskog suda i Ustavnog suda, subjekt koji ne uživa „dovoljnu institucionalnu i poslovnu nezavisnost od države“ tako da je javna vlast, odnosno Kanton Sarajevo direktno odgovoran za dugovanja stečajnog dužnika, proizlazi pozitivna obaveza Vlade KS prema apellantima kao imaocima pravosnažnih sudskih odluka da im omogući namirenje njihovih potraživanja. Ustavni sud je odlučio da predmetnu odluku dostavi Vladi KS, kako bi izvršila svoje ustavne obaveze i osigurala poštivanje ljudskih prava s ciljem da apelanti u razumnom roku naplate svoja potraživanja priznata pravosnažnim sudskim odlukama.

Ostali navodi

53. Imajući u vidu utvrđenje u vezi sa članom II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. stav 1. Evropske konvencije i članom II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, Ustavni sud smatra da nema potrebe ispitivati je li u ovom predmetu, također, došlo do povrede prava na djelotvoran pravni lijek iz člana 13. Evropske konvencije.

Pitanje naknade nematerijalne štete

54. U smislu člana 74. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može odrediti naknadu nematerijalne štete. Međutim, Ustavni sud podsjeća na to da, za razliku od postupka pred redovnim sudovima, naknadu nematerijalne štete određuje u posebnim slučajevima kršenja zagarantiranih ljudskih prava i osnovnih sloboda.

55. S obzirom na odluku u ovom predmetu i vodeći se principima pravičnosti, uzimajući u obzir ekonomske prilike u Bosni i Hercegovini, prosječna primanja i parametre životnog standarda građana, Ustavni sud smatra da apellantima treba na ime naknade nematerijalne štete isplatiti iznos od po 1.000,00 KM, koji je dužna platiti Vlada KS u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja ove odluke.

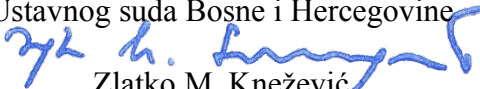
56. Ovu naknadu je dužna platiti Vlada KS u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja ove odluke uz obavezu da nakon isteka ovog roka plati apelantima zakonsku zateznu kamatu na eventualno neisplaćeni iznos, ili dio iznosa naknade određene ovom odlukom. Ova odluka Ustavnog suda u dijelu koji se odnosi na naknadu nematerijalne štete predstavlja izvršnu ispravu.

VIII. Zaključak

57. Ustavni sud zaključuje da je apelantima povrijeđeno pravo na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije, te pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju, jer mjere koje je preduzela Vlada KS, kao organ javne vlasti, u konkretnom slučaju nisu bile dovoljne i adekvatne, tako da Vlada KS u konkretnom slučaju ima pozitivnu obavezu da osigura adekvatne mehanizme koji će omogućiti da apelanti naplate svoja potraživanja priznata pravomoćnim sudskim odlukama.

58. Na osnovu člana 59. st. (1) i (2), člana 72. stav (5) i člana 74. Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

59. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Zlatko M. Knežević